

# תקונים והערות

למאמרי

## שם ושארית לגאון נעלם.

נדפס באוצר הספרות שנה שניה.

צד 10 הערה ז, נשמטו בסוף הדברים האלה : ובדבר שם גאון שנקראו לפעמים חכמים. אף שלא היו מגאוני בכל ולא למדו בישיבות, עיין בספר ד"א ריטוס מאת הח' הנ' צונץ (צד קצב) וכמ"ע מאגאזין לדר' בערלינער שנה א' שנת 1874 (צד לה).

צד 14 שורה ז' מלמעלה צ"ל כך : אשר בזה אחז רב האי גאון ז"ל, אבל הדעה הזאת מחפץ מתחדש לא מצאה חן בעיני הראב"ע, וגם בעיני החוקר ר' יוסף אבן צדיק שנמשכו אחר ר"ש בן גבירול (עיין בס' עולם הקטן צד מד ; ובס' התחיה ח"א להח' זאקס צד ה, ז).

הראב"ע האמין בחפץ קדמון לא בחפץ מתחדש, כמו שאמר בשטתו השניה לספר בראשית (עיין הוצאת הח' פרידלענדער צד כ) וז"ל : כי אין טרם קודם שברא העולם בחפץ, ולא יהיה החפץ קדמון, והוא מקרה איננו נשוא בעצם, ואלה דברי תהו ובהו עכ"ל ; וכן היא דעת ר"ה בספרו הכוזרי (מאמר חמישי סי' י) וז"ל שם : חפצו יתברך קדמון וכו' ; ועיין בס' הכוזרי מאמר ג' סי' עז, ומה שאמר שם המפרש מהר"י מוסקאטו בעל קול יהודה וז"ל : והנה החבר נמשך אל המדרשים, ואחריו החזיק הראב"ע בהקדמת שטתו הקצרה, וז"ל : והטעם כאלו התנה עם מעשה בראשית וגזר להיות אלה הנזכרים בעבור שאין כל חדש תחת השמש וכו', ודברי הראב"ע אלה מצאתי בהקדמתו השניה לספר בראשית (עיין הוצאת הח' פרידלענדער צד ד).

דוד כהנא.

---